

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา โดยมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผลที่ได้ในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและจัดทำข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ จากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องคือ 1) ความหมายของนโยบายและนโยบายสาธารณะ 2) ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายไปปฏิบัติจากตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการต่างๆ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และสังเคราะห์ ได้ข้อสรุปเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ปัจจัย จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

เนื่องจากปัจจัยที่ได้จากกรอบแนวคิดในเบื้องต้นมีจำนวนมาก จึงได้ดำเนินการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน เกี่ยวกับปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการนำนโยบาย ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ซึ่งเป็น กลุ่มบุคคล ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ของหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีผลงานที่เกี่ยวกับกระบวนการ นโยบาย จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารใน หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 4 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษา โดยตรง คือ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน

(ดังมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ก)

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ จัดเป็นกลุ่ม ตัวแปร และทำการคัดเลือกตัวแปร โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

- 1) ใช้ตัวแปรทุกตัวที่ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่วัยละ 60 ขึ้นไป ให้ความคิดเห็นตรงกัน
- 2) ใช้ตัวแปรที่ได้จากวรรณคดีที่เกี่ยวข้องที่นักวิชาการส่วนใหญ่ค้นพบ

(รายละเอียดการดำเนินงานปรากฏในภาคผนวก ค)

ผลการคัดเลือกตัวแปรตามขั้นตอนดังกล่าว ได้ตัวแปรต้น 15 ตัวแปร ตัวแปรตาม 5 ตัวแปร ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังตารางและแผนภูมิต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวแปร	ลำดับที่ตัวแปร	ตัวแปร
ตัวแปรต้น		
1. ตัวแปรภายนอกสถานศึกษา		
1.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	1	ความเหมาะสมของที่ตั้งโรงเรียน
1.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ	2	การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

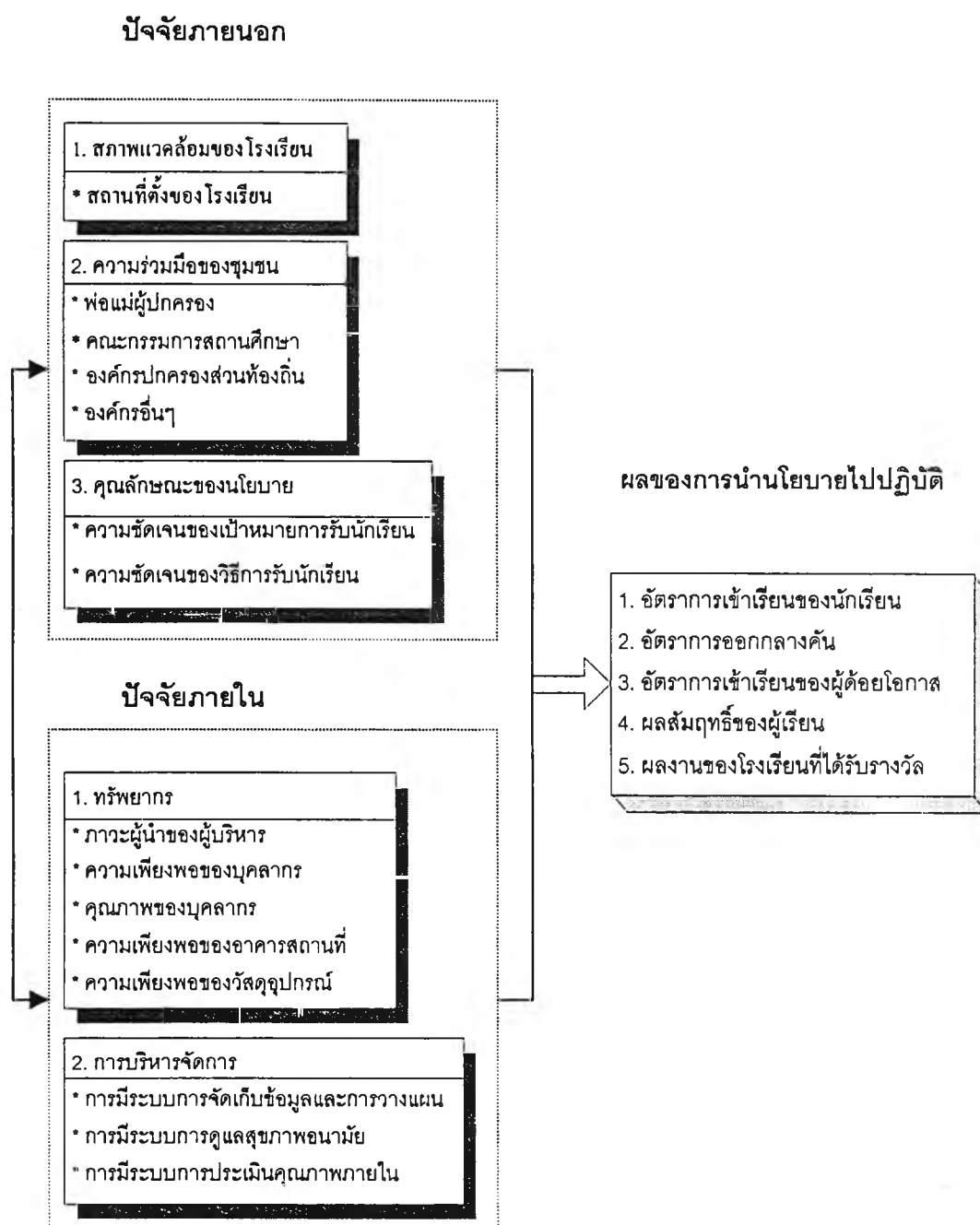
ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มตัวแปร	ลำดับที่ตัวแปร	ตัวแปร
พัฒนาการศึกษา	3	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
	4	การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	5	การมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นๆ
	6	ความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายการรับนักเรียน
1.3 คุณลักษณะของนโยบาย	7	ความชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการรับนักเรียน
2. ตัวแปรภายในสถานศึกษา		
2.1 ทรัพยากร	8	ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ
	9	ความเพียงพอของบุคลากรครู
	10	คุณภาพของบุคลากรครู
2.2 การจัดการ	11	ความเพียงพอของอาคาร สถานที่
	12	ความเพียงพอของวัสดุ-อุปกรณ์
	13	การมีระบบการจัดเก็บข้อมูลและการวางแผน
	14	การมีระบบดูแล สุขภาพ อนามัย
	15	การมีระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา
ตัวแปรตาม		
ด้านปริมาณ	1	อัตราการเข้าเรียนของนักเรียน
	2	อัตราการออกกลางคันของนักเรียน
	3	อัตราการเข้าเรียนของผู้ด้อยโอกาส
ด้านคุณภาพ	4	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
	5	ผลงานของโรงเรียนด้านต่างๆที่ได้รับรางวัล

ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าว นำไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภูมิ
ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 12

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 981 โรงเรียน

ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิจัยซึ่งใช้การวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณนั้น Stevens, J. (1996: 372) ได้ให้เกณฑ์ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณไว้ว่า ควรใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 20 หน่วยวิเคราะห์ต่อตัวแปรต้นที่เป็นตัวทำนายหนึ่งตัวแปร เนื่องจากตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัย 20 ตัวแปร ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงต้องไม่น้อยกว่า 300 หน่วย

ในการสุ่มตัวอย่างใช้วิธี Stratified Random Sampling โดยดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษามลที่ได้ระหว่างโรงเรียนในสังกัดต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้ได้ตัวแทนของทุกสังกัด จึงได้จำแนกจำนวนโรงเรียนทั้งหมดของแต่ละจังหวัดออกเป็นสังกัด

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากทุกจังหวัดตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละและสังกัด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ จำแนกตามสังกัด ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัด

สังกัด	ประชากร	หน่วย : โรงเรียน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. กรมสามัญศึกษา	272		110
2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	546		222
3. กรุงเทพมหานคร *	3		3
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	106		43
5. สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น	54		22
รวม	981		400

* จำนวนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดคือ 3 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาหรือครูที่ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 5 คน คือหมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาอังกฤษ และหมวดวิชาสังคม

จำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) แบบสอบถามผู้บริหารจำนวน 400 ชุด 2) แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 2,000 ชุด และ 3) แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียนจำนวน 400 ชุด รวมทั้งสิ้น 2,800 ชุดได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 2,447 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.39 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป

ตารางที่ 3 จำนวนเครื่องมือที่ส่งไปและได้รับคืน

เครื่องมือ	ส่งไป	ได้รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
แบบสอบถามผู้บริหาร	400	340	85.00
แบบสอบถามครู	2,000	1,760	88.00
แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน	400	347	86.75
รวม	2,800	2,447	87.39

เนื่องจากหน่วยวิเคราะห์ที่สมบูรณ์จะต้องมีข้อมูลตัวแปรที่มาจากเครื่องมือ ครบทั้ง 3 ชุด ผลการตรวจสอบพบว่า หน่วยวิเคราะห์ที่สมบูรณ์ คือมีข้อมูลครบทั้ง 3 ชุด มีอยู่ทั้งสิ้น 302 หน่วยวิเคราะห์ หรือโรงเรียน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดคือ ไม่ต่ำกว่า 300 โรงเรียน

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เป็นหน่วยวิเคราะห์ จำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
1. กรมสามัญศึกษา	82	27.15
2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	168	55.63
3. กรุงเทพมหานคร	2	0.66
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	31	10.27
5. สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น	19	6.29
รวม	302	100.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้สร้างเครื่องมือขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏในภาคผนวก)

1. **แบบสัมภาษณ์** ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อการนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามหลักทั้งหมด 5 ข้อ

2. **แบบสำรวจข้อมูลของโรงเรียน** แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน ระดับการศึกษาที่เปิดสอน ระยะเวลาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวนนักเรียนรวมและรายละเอียด

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ได้แก่ เป้าหมายการรับนักเรียน จำนวนนักเรียนที่มาสมัครและที่โรงเรียนรับไว้ได้ จำนวนนักเรียนที่ด้อยโอกาสประเภทต่างๆ จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน การมี/ไม่มีห้องปฏิบัติการประจำวิชาต่างๆ ระบบส่งเสริมสุขภาพอนามัย สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียน ได้แก่ ประเภทหรือรายการข้อมูลที่มีการจัดเก็บเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น อัตราส่วนครู : นักเรียน ห้องเรียน : นักเรียน ข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ นักเรียนที่เสี่ยงต่อการออกกลางคัน นักเรียนที่มีความพิการ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

ข้อมูลรายบุคคลของครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนา จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรม นิเทศ ความสามารถพิเศษ การขาดสอน คาบการสอนโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์

ข้อมูลที่โรงเรียนจัดทำ ได้แก่ ทิศทางในอนาคต เป้าหมายและทิศทางที่ชุมชนคาดหวัง จุดเด่นของโรงเรียน หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หลักปฏิบัติสำหรับนักเรียน หลักปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผลงานดีเด่นของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการทดสอบจากกรมวิชาการ ในปี 2540

3. แบบสอบถามผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้บริหาร เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารทั้งหมด และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของหน่วยงานที่สังกัด ในประเด็นความชัดเจนของวัตถุประสงค์ เป้าหมายการรับนักเรียน วิธีการรับนักเรียน

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเรื่องของการมีคณะกรรมการโรงเรียน ความถี่ในการประชุม ความมากน้อยของคณะกรรมการโรงเรียนที่มีบทบาทในด้านต่างๆ จำนวนโครงการพิเศษด้านต่างๆ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน การประสานการดำเนินงานกับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ

ตอนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่จะนำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไปปฏิบัติ เกี่ยวกับปัจจัยที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ความต้องการและวิธีการในการพัฒนาผู้บริหาร ความต้องการและวิธีการในการพัฒนาครู วิธีการจูงใจให้ศึกษาต่อ การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ ความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาใน 3 รูปแบบ (ในระบบ นอกระบบ และอหิยาศัย) และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวครูที่ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชา ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพครู ความถี่ของกิจกรรมในการอบรม สัมมนา นิเทศ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามถึงการดำเนินงานในเรื่องของการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในกิจกรรมต่างๆ การปฏิบัติงานของครูในเรื่องการสอน การติดตามประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นการประเมินการรับรู้ของผู้ได้บังคับบัญชาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถในการจัดทำนโยบายและวางแผน ความสามารถในการใช้ทักษะสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการจัดการ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การเป็นแบบอย่างในทางจริยธรรมและอื่นๆ

สำหรับตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากเครื่องมือชุดต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการหาค่าตัวแปร

ตัวแปร	เครื่องมือ
ตัวแปรต้น	
1. ความเหมาะสมของที่ตั้งโรงเรียน	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 14
2. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง	แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา ข้อที่ 13
3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา	แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ข้อที่ 13
4. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ข้อที่ 14
5. การมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นๆ	แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ข้อที่ 14
6. ความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายการรับนักเรียน	แบบสอบถามผู้บริหาร ข้อที่ 9.2
7. ความชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการรับนักเรียน	แบบสอบถามผู้บริหาร ข้อที่ 9.3
8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา ข้อที่ 20
9. ความเพียงพอของบุคลากร	แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา ข้อที่ 15
10. คุณภาพของบุคลากรครู	แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา ข้อที่ 16
11. ความเพียงพอของอาคารสถานที่	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 12
12. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์	แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา ข้อที่ 14
13. การมีระบบการจัดเก็บข้อมูลและการวางแผน	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 15-17
14. การมีระบบดูแลสุขภาพอนามัย	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 13
15. การมีระบบการประเมินผลภายใน	แบบสอบถามครูหัวหน้าหมวดวิชา ข้อที่ 18
ตัวแปรตาม	
16. อัตราการเข้าเรียนของนักเรียน	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 6
17. อัตราการออกกลางคันของนักเรียน	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 9
18. อัตราการเข้าเรียนของผู้ด้อยโอกาส	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 8
19. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	ข้อมูลจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
20. ผลงานของโรงเรียนที่ได้รับรางวัล	แบบสำรวจข้อมูลโรงเรียน ข้อที่ 18

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาได้กำหนดรายการสำคัญหรือดัชนีที่ใช้ชี้วัดตัวแปรจากผลงานวิจัย และความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 รายการตัวแปรและดัชนีที่ใช้วัด

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
ตัวแปรต้น	
1. ความเหมาะสมของที่ตั้งโรงเรียน	วัดจากสภาพที่ตั้งของโรงเรียน ใน 4 ด้าน คือ <ol style="list-style-type: none"> 1) การไม่ได้ตั้งอยู่ในชุมชนแออัด 2) การตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีเสียงรบกวนจากบริเวณใกล้เคียง 3) การตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีกลิ่นรบกวนจากบริเวณใกล้เคียง 4) การตั้งอยู่ในพื้นที่ที่นักเรียนส่วนใหญ่มาเรียนได้สะดวก โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้ <p>ตอบว่าใช่ใน 1 ข้อ = 1 คะแนน</p> <p>ตอบว่าใช่ใน 2 ข้อ = 2 คะแนน</p> <p>ตอบว่าใช่ใน 3 ข้อ = 3 คะแนน</p> <p>ตอบว่าใช่ใน 4 ข้อ = 4 คะแนน</p>
2. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง	วัดจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม 7 ประการ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก 2) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) รับรู้ในคุณภาพการสอนของโรงเรียน 4) เป็นวิทยากรให้ความรู้ 5) บริจาคทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน 6) ร่วมจัดทำหลักสูตร 7) เป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมต่างๆ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	โดยให้น้ำหนักในการตอบ ดังนี้
	มากที่สุด = 5 คะแนน
	มาก = 4 คะแนน
	ปานกลาง = 3 คะแนน
	น้อย = 2 คะแนน
	น้อยที่สุด = 1 คะแนน
3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา	<p>วัดจากการมีส่วนร่วมใน 5 ระดับคือ 1) มีส่วนร่วมในการริเริ่มงาน/โครงการ 2) มีส่วนร่วมในระดับวางแผน 3) มีส่วนร่วมในระดับการดำเนินงาน 4) มีส่วนร่วมในระดับตัดสินใจในการจัดการ และ 5) มีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการดำเนินงาน ในกิจกรรมทั้งหมด 16 ประเด็น ดังนี้</p> <p>มีส่วนร่วมในการริเริ่มงาน/โครงการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหา 2) ร่วมกำหนดความต้องการในการพัฒนา 3) ร่วมจัดลำดับความต้องการในการพัฒนา <p>มีส่วนร่วมในระดับการวางแผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) ร่วมกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายของงาน/โครงการ 5) ร่วมกำหนดวิธีการดำเนินงาน 6) ร่วมกำหนดทรัพยากรและที่มาของทรัพยากร <p>มีส่วนร่วมในระดับการดำเนินงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 7) ช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ 8) ช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ 9) ช่วยเหลือด้านแรงงาน 10) เป็นอาสาสมัครด้านต่างๆ 11) ประสานความร่วมมือกับบุคคล/องค์กรต่างๆ ภายนอกโรงเรียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด										
	<p>มีส่วนร่วมในระดับตัดสินใจในการจัดการ</p> <p>12) การจัดการด้านบุคลากร</p> <p>13) การจัดการด้านงบประมาณ</p> <p>14) การจัดการด้านหลักสูตร</p> <p>มีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>15) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน</p> <p>16) ให้ความเห็นและเสนอแนะการดำเนินงาน</p> <p>โดยมีค่าน้ำหนักของคำตอบมีดังนี้</p> <table data-bbox="779 792 1147 1075"> <tr> <td>มากที่สุด</td> <td>= 5 คะแนน</td> </tr> <tr> <td>มาก</td> <td>= 4 คะแนน</td> </tr> <tr> <td>ปานกลาง</td> <td>= 3 คะแนน</td> </tr> <tr> <td>น้อย</td> <td>= 2 คะแนน</td> </tr> <tr> <td>น้อยที่สุด</td> <td>= 1 คะแนน</td> </tr> </table>	มากที่สุด	= 5 คะแนน	มาก	= 4 คะแนน	ปานกลาง	= 3 คะแนน	น้อย	= 2 คะแนน	น้อยที่สุด	= 1 คะแนน
มากที่สุด	= 5 คะแนน										
มาก	= 4 คะแนน										
ปานกลาง	= 3 คะแนน										
น้อย	= 2 คะแนน										
น้อยที่สุด	= 1 คะแนน										
<p>4. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครอง ท้องถิ่น</p>	<p>วัดจากการที่โรงเรียนมีโครงการพิเศษที่ดำเนินการหรือได้ รับการสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ในด้าน ต่างๆ 4 ด้านคือ</p> <ol data-bbox="718 1339 1099 1559" style="list-style-type: none"> 1) ด้านพัฒนาการเรียนการสอน 2) ด้านสาธารณสุข 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านสาธารณูปโภค 										
	<p>เฉลี่ยรวม 4 ด้าน โดยให้ค่าน้ำหนัก คะแนนดังนี้</p> <table data-bbox="779 1637 1059 1738"> <tr> <td>ไม่มี</td> <td>= 0 คะแนน</td> </tr> <tr> <td>มี</td> <td>= 1 คะแนน</td> </tr> </table>	ไม่มี	= 0 คะแนน	มี	= 1 คะแนน						
ไม่มี	= 0 คะแนน										
มี	= 1 คะแนน										
<p>5. การมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นๆ</p>	<p>วัดจากการที่โรงเรียนมีโครงการพิเศษที่ดำเนินการหรือได้ รับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชน องค์กรเอกชน/ มูลนิธิ สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ใน 4 ด้าน</p>										

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	<p>คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ด้านพัฒนาการเรียนการสอน 2) ด้านสาธารณสุข 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านสาธารณูปโภค <p>เฉลี่ยรวม 4 ด้าน โดยให้ค่าน้ำหนัก คะแนนดังนี้</p> <p>ไม่มี = 0 คะแนน</p> <p>มี = 1 คะแนน</p>
<p>6. ความชัดเจนของนโยบายเกี่ยวกับเป้าหมายการรับนักเรียน</p>	<p>วัดจากการรับรู้ของผู้บริหารในนโยบายของหน่วยงานระดับกรมที่สังกัดเกี่ยวกับเป้าหมายการรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ว่ามีความชัดเจนหรือไม่ โดยให้ น้ำหนักของคำตอบด้วย</p> <p>ตอบว่าไม่ชัดเจน = 0 คะแนน</p> <p>ตอบว่าชัดเจน = 1 คะแนน</p>
<p>7. ความชัดเจนของนโยบายเกี่ยวกับวิธีการรับนักเรียน</p>	<p>วัดจากการรับรู้ของผู้บริหารในนโยบายของหน่วยงานระดับกรมที่สังกัดเกี่ยวกับวิธีการรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ว่ามีความชัดเจนหรือไม่ โดยให้ น้ำหนักของคำตอบดังนี้</p> <p>ตอบว่าไม่ชัดเจน = 0 คะแนน</p> <p>ตอบว่าชัดเจน = 1 คะแนน</p>
<p>8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร</p>	<p>เป็นการประเมินผู้บริหารโรงเรียน โดยหัวหน้าหมวดวิชา ทั้ง 5 หมวด ด้วยสภาวะการปฏิบัติงาน ที่แสดงถึงการเป็น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทั้งหมด 27 รายการด้วยกัน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีความสามารถในการจัดทำนโยบาย และวางแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	2) มีความสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการ และกระบวนการกลุ่มเพื่อกำหนดบทบาท มอบหมายหน้าที่ มอบอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ
	3) มีความสามารถในการใช้ทักษะสื่อสาร
	4) มีมนุษยสัมพันธ์
	5) มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง
	6) มีความสามารถในการทำให้ทุกฝ่ายเกิดความเห็นร่วมกัน
	7) มีความสามารถในการลดความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	8) มีความสามารถในการติดตามและประเมินความก้าวหน้าในการนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติ
	9) มีความสามารถในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเมื่อมีความจำเป็น
	10) มีความสามารถในการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ
	11) มีความสามารถในการแนะนำ และวิเคราะห์แหล่งทรัพยากร การเงินหลักของโรงเรียน
	12) มีความสามารถในการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน
	13) มีความสามารถในการนิเทศ
	14) มีความสามารถในการนำยุทธวิธีและมาตรการต่างๆ ไปปฏิบัติเพื่อให้งานด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์ต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
	15) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียน
	16) มีความสามารถในการนำกฎหมาย นโยบาย และ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	ระเบียบต่างๆ ของรัฐไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	17) มีความสามารถในการจัดให้มีระบบการจัดการข้อมูล ข่าวสาร เพื่อส่งเสริมการสื่อสารภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และ สาธารณชนทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ
	18) มีความสามารถในการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนให้กับหน่วยงานสนับสนุนโรงเรียน และองค์กรอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
	19) มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
	20) มีความสามารถในการดำเนินงานร่วมกับคณะครูในการวางแผนและนำไปประกอบการสอนแบบบูรณาการไปปฏิบัติ
	21) มีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎี แนวทางการปฏิบัติ และผลการวิจัยไปใช้
	22) มีความสามารถในการส่งเสริมการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน โดยใช้ยุทธวิธีและเทคนิคอย่างหลากหลาย และนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงการเรียนการสอน
	23) มีความสามารถในการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการสอนเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน
	24) มีความสามารถในการระบุความต้องการในการฝึกอบรมของคณะครู
	25) มีความสามารถในการแนะนำวิธีการยกระดับความเชี่ยวชาญของคณะครู
	26) เป็นแบบอย่างในทางจริยธรรม และความซื่อสัตย์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	<p>ในวิชาชีพและกิจกรรมส่วนตัว</p>
	<p>27) ส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมและความซื่อสัตย์ สุจริตในโรงเรียน ชุมชน</p>
	<p>โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้</p>
	<p>มากที่สุด = 5 คะแนน</p>
	<p>มาก = 4 คะแนน</p>
	<p>ปานกลาง = 3 คะแนน</p>
	<p>น้อย = 2 คะแนน</p>
	<p>น้อยที่สุด = 1 คะแนน</p>
<p>9. ความเพียงพอของบุคลากรครู</p>	<p>วัดจากภาวะความรับผิดชอบของครู คือคาบการสอนต่อ สัปดาห์ โดยสอบถามจากหัวหน้าหมวดวิชาทั้ง 5 หมวด</p>
<p>10. คุณภาพของครู</p>	<p>วัดจากการรับรู้ของหัวหน้าหมวดวิชาในความมากน้อย ของครูที่มีสภาวะการปฏิบัติงานใน 8 ประเด็น คือ</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1) สอนตรงตามวุฒิ/สาขาที่สำเร็จการศึกษา 2) สอนตรงตามความถนัด/ประสบการณ์ 3) สอนตรงตามความต้องการ/สนใจ 4) เข้าใจถึงเป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของ การจัดการศึกษา 5) มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร 6) จัดทำแผนการเรียนการสอน 7) จัดการเรียนการสอนตรงตามแผนการสอน 8) จัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน
	<p>โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้</p>
	<p>มากที่สุด = 5 คะแนน</p>
	<p>มาก = 4 คะแนน</p>
	<p>ปานกลาง = 3 คะแนน</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	<p>น้อย = 2 คะแนน</p> <p>น้อยที่สุด = 1 คะแนน</p>
11. ความเพียงพอของอาคารสถานที่	<p>วัดจากการมีห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนการสอนใน 5 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ห้องปฏิบัติการภาษา 2) ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ 3) ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 4) ห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์ 5) ห้องปฏิบัติการด้านศิลปะและดนตรี <p>โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้</p> <p>มี 5 ห้อง = 5 คะแนน</p> <p>มี 4 ห้อง = 4 คะแนน</p> <p>มี 3 ห้อง = 3 คะแนน</p> <p>มี 2 ห้อง = 2 คะแนน</p> <p>มี 1 ห้อง = 1 คะแนน</p>
12. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์	<p>วัดจากความคิดเห็นของครูหัวหน้าหมวดวิชาในภาพรวมของวัสดุอุปกรณ์ของแต่ละหมวดวิชาว่ามีความเพียงพอระดับใด โดยให้น้ำหนักของคำตอบ ดังนี้</p> <p>เพียงพอมากที่สุด = 5 คะแนน</p> <p>เพียงพอมาก = 4 คะแนน</p> <p>เพียงพอปานกลาง = 3 คะแนน</p> <p>เพียงพอน้อย = 2 คะแนน</p> <p>เพียงพอน้อยที่สุด = 1 คะแนน</p>
13. การมีระบบการจัดเก็บข้อมูลและการวางแผน	<p>วัดจากการมีหรือไม่มี การจัดเก็บข้อมูลและการจัดทำเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงการวางแผนใน 24 รายการ ดังนี้ ข้อมูลนักเรียน</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	1) อัตราส่วนครู : นักเรียน
	2) อัตราส่วนห้องเรียน : นักเรียน
	3) อัตราส่วนนักเรียน : พื้นที่โรงเรียน
	4) อัตราส่วนนักเรียน : เงินเดือนครู
	5) อัตราส่วนนักเรียน : จำนวนหนังสือในห้องสมุด
	6) อัตราส่วนนักเรียน : จำนวนสื่อการสอน
	7) รัศยะของนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ ในสาขาวิชาต่างๆ
	8) ข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนที่ต้องการความ ช่วยเหลือด้านการเรียน
	9) ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อ การออกกลางคัน
	10) ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนที่มีความพิการทาง ร่างกาย สติปัญญา
	11) ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนที่มีความสามารถที่ควร ส่งเสริมเป็นพิเศษ
	ข้อมูลครู
	12) ความต้องการในการพัฒนา
	13) จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรม
	14) จำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศ
	15) ความสามารถพิเศษ
	16) การจัดการเรียนการสอน (แผนการสอน วิธีการสอน การวัดผล)
	17) การขาดสอนของครู
	18) คาบการสอนโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์
	การจัดทำเอกสารที่แสดงถึงการวางแผน
	19) ทิศทางในอนาคตของโรงเรียน
	20) เป้าหมายและทิศทางที่ชุมชนและโรงเรียนคาดหวัง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	21) จุดเด่นของโรงเรียนที่เป็นความภาคภูมิใจของโรงเรียนและชุมชน 22) บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 23) หลักปฏิบัติสำหรับนักเรียน 24) หลักปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง โดยให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้ ไม่มีเลย = 0 คะแนน มี 1 รายการ = 1 คะแนน มี 2 รายการ = 2 คะแนน มี 3 รายการ = 3 คะแนน มี 4 รายการ = 4 คะแนน มี 5 รายการ = 5 คะแนน ฯลฯ
14. การมีระบบดูแลสุขภาพอนามัย	วัดการบริหารงานในการทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในด้านการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน โดยตรวจสอบการมีหรือไม่มีระบบต่างๆ 7 รายการ คือ 1) มีน้ำดื่มอย่างเพียงพอตลอดปี 2) มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดปี 3) มีระบบ ตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม 4) มีระบบป้องกัน อุบัติภัยจากไฟฟ้า 5) มีระบบตรวจสอบความปลอดภัยของอาหาร 6) มีระบบป้องกันมิให้นักเรียนติดยาเสพติด 7) มีระบบการตรวจสุขภาพ โดยให้น้ำหนัก คะแนน ดังนี้ ไม่มีเลย = 0 คะแนน มี 1 ด้าน = 1 คะแนน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	มี 2 ด้าน = 2 คะแนน
	มี 3 ด้าน = 3 คะแนน
	มี 4 ด้าน = 4 คะแนน
	มี 5 ด้าน = 5 คะแนน
	มี 6 ด้าน = 6 คะแนน
	มี 7 ด้าน = 7 คะแนน
15. การมีระบบการประเมินผลภายใน	วัดจากการประเมินของครูหัวหน้าหมวดวิชาในความถี่น้อยของครูที่ดำเนินภารกิจใน 6 รายการ ดังนี้
	<ol style="list-style-type: none"> 1) วางแผนการดำเนินงาน 2) กำหนดภารกิจที่ต้องประเมิน 3) วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของการปฏิบัติงาน 4) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่วางไว้ 5) นำผลการประเมินไปปรับปรุงงาน 6) รายงานผลการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร
	โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้
	มากที่สุด = 5 คะแนน
	มาก = 4 คะแนน
	ปานกลาง = 3 คะแนน
	น้อย = 2 คะแนน
	น้อยที่สุด = 1 คะแนน
ตัวแปรตาม	
1. อัตราการเข้าเรียนของนักเรียน	วัดจากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นค่าร้อยละและเฉลี่ยจากข้อมูลใน 3 ปีการศึกษา คือ ปี 2540 2541 และ 2542
2. อัตราการออกกลางคันของนักเรียน	วัดจากจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคันในปีการศึกษา 2542 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เทียบกับจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมดในปีเดียวกัน และ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด									
	คิดเป็นค่าร้อยละ									
3. อัตราการเข้าเรียนของผู้ด้อยโอกาส	<p>วัดจากจำนวนเด็กด้อยโอกาสระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2542 ที่มาเข้าเรียน ใน 4 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เด็กยากจนที่โรงเรียนมีมาตรการช่วยเหลือพิเศษ 2) เด็กที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล 3) เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา <p>จำนวนเด็กทุกประเภทเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งหมดและคิดเป็นค่าร้อยละ</p>									
4. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	<p>ใช้จากคะแนนผลการทดสอบนักเรียนชั้น ม.3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำเนินการในปี 2540 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดที่มี โดยใช้ผลจาก 5 วิชาคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์</p>									
5. ผลงานของโรงเรียนที่ได้รับรางวัล	<p>วัดคุณภาพของการเรียนการสอนจากผลงานของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ระดับอำเภอขึ้นไป ใน 6 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านวิชาชีพ 3) ด้านดนตรี 4) ด้านกีฬา 5) ด้านศิลปะ 6) ด้านจริยธรรม <p>โดยให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้</p> <table data-bbox="786 1814 1261 1975"> <tr> <td>ไม่ได้รับรางวัลเลย</td> <td>= 0</td> <td>คะแนน</td> </tr> <tr> <td>ได้รับ 1 ด้าน</td> <td>= 1</td> <td>คะแนน</td> </tr> <tr> <td>ได้รับ 2 ด้าน</td> <td>= 2</td> <td>คะแนน</td> </tr> </table>	ไม่ได้รับรางวัลเลย	= 0	คะแนน	ได้รับ 1 ด้าน	= 1	คะแนน	ได้รับ 2 ด้าน	= 2	คะแนน
ไม่ได้รับรางวัลเลย	= 0	คะแนน								
ได้รับ 1 ด้าน	= 1	คะแนน								
ได้รับ 2 ด้าน	= 2	คะแนน								

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการตัวแปร	ดัชนีชี้วัด
	ได้รับ 3 ด้าน = 3 คะแนน
	ได้รับ 4 ด้าน = 4 คะแนน
	ได้รับ 5 ด้าน = 5 คะแนน
	ได้รับ 6 ด้าน = 6 คะแนน

คุณภาพของแบบวัดและแบบสอบถาม

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) นั้น ได้ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) สำหรับตัวแปรที่มีชุดข้อคำถามย่อย และใช้การให้ค่าของคะแนนแบบ Likert Scale โดยทดลองสอบถามกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับตัวอย่างที่ใช้จริง คือ ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของสังกัดต่างๆ 31 คน ครูหัวหน้าหมวดวิชาต่างๆ จำนวน 37 คน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งแสดงถึงความเที่ยงนั้นอยู่ในระดับที่สูง แสดงให้เห็นในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของแบบวัด

แบบวัด	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียน (16 ข้อคำถาม)	0.8969
2. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง (7 ข้อคำถาม)	0.8577
3. คุณภาพการปฏิบัติงานของครู (8 ข้อคำถาม)	0.8501
4. ประเมินผลภายใน (11 ข้อคำถาม)	0.8607
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (27 ข้อคำถาม)	0.9589

$$\text{Alpha Coefficient } (\alpha) = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right]$$

k = จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

Σ = ผลรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้กำหนดหน่วยวิเคราะห์เป็นโรงเรียน โดยการนำผลการศึกษาระดับบุคคลมารวมเป็นโรงเรียน และรวมผลของทุกโรงเรียนมาวิเคราะห์ในภาพรวม และจำแนกโรงเรียนออกตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน ในการวิเคราะห์รายสังกัดและรายขนาด

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS /PC + ใช้สถิติ 2 ประเภท คือ

1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ขั้นต้นที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ผู้บริหาร ครูหัวหน้าหมวดวิชา ที่นำเสนอการพรรณนาลักษณะของข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ รวมถึงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยกำหนดการคัดน้ำหนักของค่าเฉลี่ยดังนี้

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 0-1

ค่าเฉลี่ย 0.80 – 1.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 0.60 – 0.79 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 0.40 – 0.59 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.20 – 0.39 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.19 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 0-4

ค่าเฉลี่ย 3.20 – 4.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.40 – 3.19 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.60 – 2.39 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.80 – 1.59 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.79 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 0-5

ค่าเฉลี่ย 4.00 – 5.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.00 – 3.99 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.00 – 3.99 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.99 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.99 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 0-6

ค่าเฉลี่ย 4.80 – 6.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.60 – 4.79 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.40 – 3.59 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.20 – 2.39 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.99 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 1-4

ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.80 – 3.39 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.20 – 2.79 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.60 – 2.19 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.59 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 1-5

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 0-7

ค่าเฉลี่ย 5.60 – 7.00 คือ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.59 คือ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.80 – 4.19 คือ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.40 – 2.79 คือ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 1.39 คือ ระดับน้อยที่สุด

กรณีที่น่าหนักคะแนนมีค่าระหว่าง 0-24

ค่าเฉลี่ย	19.20 – 24.00	คือ ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	14.40 – 19.19	คือ ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	9.60 – 14.39	คือ ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	4.80 – 9.59	คือ ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	0.00 – 4.79	คือ ระดับน้อยที่สุด

2) สถิติอ้างอิง (Inference Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสถิติที่ใช้ดังนี้

(1) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปร

(2) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ

(3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อหาค่าตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(4) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหลายคู่ โดย Scheff's Multiple Contrast

(2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลที่เป็นข้อเขียน